

Yayın Tarihi: 30.09.2022 - Yazar: Ferdi Asım Hellaç

Çözülemeyen devreden KDV sorunu

Yıllardır çözülemeyen “**devreden KDV sorunu**”nda geçmişte neler yaşandı, önce ona bakalım. Konu en ciddi şekilde 2018’de gündeme alındı, devreden ve uzun süredir indirilemeyen KDV iade edilecek diye. Sonra “**Katma Değer Vergisi Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklikler Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı**”na bu yolda hükümler konuldu. Tasarı ile KDV Kanunu’nun 29. maddesi değiştirilerek, “**01.01.2019’dan sonrası için, mükelleflerin bir vergilendirme döneminde indirilecek KDV toplamının hesaplanan KDV toplamından fazla olması halinde aradaki farkın iade edilmeyeceğine ilişkin kuralın kaldırılması ve her bir vergilendirme dönemine ilişkin oniki ay süreyle indirim yoluyla giderilemeyen KDV’nin, izleyen altı ay içinde mükellef tarafından talep edilmesi koşuluyla iade edilmesi**” öngörüldü.

Yine aynı tasarı ile 01.01.2019 öncesinde birikmiş ve indirim yoluyla giderilememiş KDV’nin ise ayrı ve özel bir hesaba alınması, ödenecek KDV’den mahsubu dışında bu hesabın kullanılmaması öngörülerek, bu şekilde birikmiş devreden KDV’nin, bütçe olanakları çerçevesinde yıllara yayılı şekilde iadesi yahut muhtelif vergi borçlarına mahsup edilmesi veyahut gider yazılması konusunda düzenlemeler yapma konusunda Maliye Bakanlığı yetkili kılınıyordu.

Tasarı Meclis’e sunuldu. Plan ve Bütçe Komisyonu’ndan geçti. Genel Kurul’a geldi. Reddedildi. Peki, niçin reddedildi? Belirsiz. Çünkü oylamaların gerekçesi yok.

Devreden KDV sorununun başlıca kaynakları; mükellefin alışlarının satışlarından fazla olması, devamlı stoklu çalışılması, yatırım süresi ve üretim ile satış süreci arasında uzun süreler olması, satışların indirimli orana tabi veya istisna kapsamındaki mallardan olması, mal veya hizmetlerin zararına satılması şeklinde söylenebilir. Tabii ülke gerçekleri açısından bunlara kayıt dışı satışlar ile sahte belge kullanımını da eklemek gerekiyor.

Burada indirilemeyip devreden KDV, kimin parası diye de sormak gerekiyor. Mükellefin parası. Mükellef KDV’yi indiremediği takdirde, kendisi nihai tüketici gibi KDV’ye cebinden ödeyerek katlanmak zorunda kalıyor. Oysa bu vergide mükellefin vergi taşıyıcısı olmaması, taşıyıcının yani nihai tüketicinin KDV’yi üstlenmesi gerekiyor. Mükellef, nihai tüketici pozisyonunda kalıp yüklendiği vergiyi indiremeyip üstlenince, kaynaklarını buraya, bu tutarın finansmanını sağlamaya yöneltmek zorunda kalıyor. Mükelleflerin finansmanını sağladığı indirilemeyen KDV tutarı, az buz rakam değil, bildiğim kadarı ile 200 milyar liraya yaklaşıyor.

Mükellefler yıllarca ödenecek KDV’yi Hazine’ye gelir olarak aktardılar. Ama mükellefin devlete kredi verir gibi tedariklerinde ödediği, indireceği umudunu taşıdığı KDV yok sayıldı.

Peki diğer ülkeler ne yapıyor? Oraya da bakmak lazım; Arjantin, Avustralya, Hırvatistan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Fransa, Almanya, Macaristan, İrlanda, İtalya, Luxemburg, Portekiz ve İngiltere, indirilecek KDV’nin hesaplanan KDV’den bir yıl içinde sürekli fazla olması halinde, diğer vergilerden mahsup ve/veya nakden iade yapıyor. Arnavutluk,

Avusturya, Belçika, Kanada, Finlandiya ve Norveç daha kısa sürelerde iade yapıyor. **Demek ki bu ülkeler Hazine'yi mükellefin alacağı ile finanse ettirmiyor.**

Bu indirilemeyen ve devreden KDV iade edilse, özel sektör nezdinde ekonomide bir sinerji yaratacağı açıktır. Özel sektör belki vergi borçlarını kapatacak, devlet tahvili verilse teminat gösterip kredi alacak veya kırdırıp kaynak yaratacak. Eminim ki bu tutarlar, özel kesime bir can suyu yaratacaktır.

Bu sorunun mutlaka, rakamlar daha da fazla büyümeden çözülmesi gerekiyor. Ben de, seçim dönemi dolayısıyla çeşitli vergi kolaylıkları torba kanunlara konulurken, bu sorunu da bir hatırlatayım dedim. Hiç olmazsa sorunun 01.01.2023 sonrası dönemler için bir çözüme kavuşturulması, sıkıntısındaki işletmeler için bir rahatlama sağlayacaktır. Önceki birikmiş devreden KDV için ise ileriye yönelik çeşitli çözümler yaratılabilir. Bir kısmı gider yazdırılabilir, bir kısmına devlet iç borçlanma senedi verilebilir, bir kısmının yıllara yayılarak iadesi veya gider yazılması kabul edilebilir, bir kısmı vergi borçlarına mahsup edilebilir. Tabii bütün bunlar, yukarıda bahsettiğim sahte belge veya kayıt dışı satışlardan kaynaklanan devreden KDV'yi ayıklamak için, **YMM raporu veya vergi incelemesi koşullarına da bağlanabilir.**

Çözüm yolu çoktur. Önemli olan niyettir.

Kaynak: Dünya Gazetesi - Bumin Doğrusöz

Kaynak : <https://hellac.com/blogdetay/cozulemeyen-devreden-kdv-sorunu>

Erişim Tarihi : 12.06.2026